

Mamutfog, longobárd sírlelet, szinarany email-lap a múzeumban

Most rendezik Várpalotán a Helytörténelmi Múzeumot, amely a kultúrotthonnal egyidőben nyitja kapuit. Egy kis szoba csupán, amely telve van a múlt levegőjével. A rendezéstől is kialakul azonban a végleges kép.

Erdemes ide előjönni, hogy városunk történelméről erőt merítsünk. Igen sok látnivaló van itt. Talán kezdjük azzal, hogy augusztus 27-én adta vissza a Nemzeti Múzeum egy XVI. századi szinarany email-lapot, ami Magyarországon e különleges minálával szinte egyedülálló érték. Az inotai szőlőhegyben találtta Abonyi Géza volt VIII. osztályos tanuló. De nem csak ezt az egy dolgot lehet itt látni. Van itt időszerűségeink utáni V. századi síremlékek szarmazó női bronzfüllbevaló, csatok, broszok, valamint gyöngyök, amiket Lósi Józsefnél adott a múzeumnak. Az első szekrénybe most rajzol Tatár Antal dekorációs egy vágtató és nyilazó korarost. Mellette eredeti nyílhegyek, az akkori időkben használt kengyel, valamint löszerszámok maradványai. Longobárd női sírleletek is vannak. Megtaláljuk a múzeumban Miklós püspök fából faragott szobrát, ami 1750-ből maradt ránk, 1820-ból egy templom faragott tornyát látjuk, amit ugyancsak egy darabból faragtak. Mellette láthatjuk az egykori falu híres mézeskalács iparának mintáit. Itt tudjuk meg, hogy a mézeskalács ipar elődei Várpalotára Mária Terézia telerítette be 1770 táján. Művészeti faragások emlékeit megőrizte és tovább fejlesztette Kristóf Imréné. Ugyanitt személtethetjük meg a várpalotai fazekasipar remekműveit. Láthatunk különleges loptótköt, amilyen még a Nemzeti Múzeumnak sincs, Dancsó János gimnazista adta a múzeumnak. Van 1700 korabeli bronzcsengő, s egy igen érdekes régi szamovár. Az is megtudjuk a múzeumban, hogy

Nagy a propaganda

A bányásznap előkészületeiről nemcsak a falragaszok, a plakátok beszélnek Várpalotán, hanem a Szénbányászati Rózsát híradója: a Csille is, amely rendkívüli kiadásban mintegy 5 alkalommal jelenik meg a bányásznap előtt és közli az eredményeket, a bányásznap győzelmeit.

Jelentős megtakarítás a November 7 Erőműben

A November 7 Erőmű július hónapban a fejlesztési túlteljesítés és a tetemes szénmegtakarítás mellett gazdaságosan is termelt. Az egy kWó villamosenergia előállítására, a tervhez képest 0,95 fillérrel olcsóbbá került. Nem kis szám ez, ha figyelembe vesszük, hogy ebben a hónapban több mint 60 millió kWó áramot adtunk a fogyasztóknak.

A műszakiak főleg az összes termelési költségek 55-65 százalékát kitevő szénköltségek alakulásával foglalkoznak, de itt nem a költségekkel, hanem csak a fajlagos kalóriával.

Ezen a vonalon azonban már új irányzat bontakozik ki, mivel most már foglalkoznak az anyagokkal is. A tartalék anyagokkal érdemes foglalkozni, mivel a 3,324.000 FT/MW értéket kitevő gépi berendezésünk számára 63.520 Ft/MW értékű tartalékalaktrésszel és tartalékanyaggal rendelkezünk, holott annak értéke 40.833 Ft/MW körül kellene hogy legyen. Tehát a műszaki osztályok vezetőinek és az anyagosztálynak gondos munkát kell végeznie a helyzet konszolidálására.

Ha már ennél a kérdésnél tartunk, beszélünk kell a társadalmi tulajdon védelméről is. Gyakorlatok pl. hogy sorozatosan ellopják a kapcsolókat, izzókat stb. A szellőzést egyesek az ablakok kiverésével oldják meg. Ebben az évben eddig az ablaküveg kivételzés a 392 négyzetmétert is meghaladja, melynek értéke több mint 14 ezer forint.

A társadalmi tulajdon hűlen kezelését jelenti többek között az is, ha az állóeszközök, fogyóeszközök kezelése nem megfelelő. A munkaruha juttatások nem a törvényes keretek betartásával történnek. A felújításokat és karbantartásokat elhanyagolják. A vállalat gépkocsijait nem a takarékoság figyelembevételével üzemeltetik. Fentieket összefoglalva megállapíthatjuk, hogy van még teendő a gazdaságosság területén. A vállalatban belül a jelenleginél sokkal mélyebbre ható gazdasági feülvizsgálatot kell bevezetnünk, hogy életszínvonalunk növekedése erősebb ütemű legyen.

Kolman Ferenc

Várpalotán a katonák valamikor zsoldjukat dohányban kapták és ehhez a pipát két pipakészítő gyártotta. A szekrényekben őrzött iratok arra is választ adnak, hogy Várpalotán híres csizmadia mesterek is voltak. A céh iratait Mária Terézia idejéből őrizték meg. Közük található a mesterlegények 12 pontja. A múzeum vezetősége úgy határozott, hogy ezt örök tanulságul másolatban elhelyezik a Vájar-tanuló Intézet falán. Csak az egyik pontját írjuk ide. „A segéd tartozik reggel 4 órakor felkelni és oly csendben tüzet rakni, hogy mesterét ne ébressze fel. Utána kezdje meg a munkát, mely este 9 óráig tart.” Az Articulust így rögzítelte a tanulók jogait. Beadta és megőrizte Oláh András, a várpalotai csizmadia céh utolsó céhmestere, valamint társa Végh Sándor. De látunk itt eredeti csizmadia mesterlédát is, amiben az iratokat őrizték. Azlán van itt a Mátyás várból való kandalló-csempé. Aggag-édény 1300-ból. Igen értékes a bronzkorból ránk maradt három kis edény. A sírok mellett találtak ezeket, ugyanis az akkori szokás szerint a halottaknak életmel helyezték el a sírba, hogy amíg telke bolyong, legyen tápláléka. Ez az értékes ajándék Dublinszki Sándornélól és testvéreiről származik. Az asszonyok egykori máktörője legalább másfélméter magas, igen

Egy válasz, amellyel nem lehet egyetértetni...

„Kérem váaszom lekötését az Új Várpalotában.” Így kezdődik Farkasdi József, a Fekete Gyémánt üzemvezető helyettesének levele, melyet augusztus 16-i számunkban megjelent cikkre válaszul küldött.

„Nem akarom szép szavakba öltöztetni hozzászólásomat, még csak nincs is szándékomban megcáfolni a tényeket, hiszen mi azon fáradozunk, hogy a Fekete Gyémánt üzem első étertermében is jó kiszolgálást biztosítsunk. Ehhez pedig a jó kritika elengedhetetlen.”

Eppen csak az hiányzik a levélből, hogy nem akarom a cikkíró kioktatni, mit van joga észrevenni és mit nincs. Ez a levél is olyan, amelyet ezrével ismerünk. „Önök igaza van... De...” Azt kéri a levélíró: Engedje meg, hogy felhívjam figyelmét a következőkre:

nehéz. A törője jócskán kopott. Tehát sokat használták. S akkoriban nemigen törődtek azzal, hogy a nőknek könnyebb legyen a munkájuk.

Eddig időszerűségeink utáni időről beszéltünk, de a múzeum sokkal régebbi leleteket is őriz; a mamut ősenek mintegy 1 millió évvel ezelőtről származó fogait és csontjait, melyet a bányából mentett ki Buzai Mihály, Varga József és Károlyi József. Láthatjuk a mamut 2,5 kg-os fogait is. Ez több ezer éves. Az igen jellegzetes világírú várpalotai csigák, a védett várpalotai homokbányákból kerültek elő. Igen szépek a Leho József által beadott hallevonatok is.

Palotai János a múzeumnak igen szép ásványgyűjteményt adott.

A török időkben egy díszkard maradt ránk, XVI. századi darab, Szentes János ajándéka, felírásának magyar szövege: „Allah, véd meg e kard tulajdonosát.” Valami vezéré lehetett, mert elefántcsontú kiképzést láthatunk rajta. Van itt egy 1838-ból származó gobelin. Nem nagy az egész, színét már kifakította a nap, felírása: „Zöldelő hársfák alatt mindig a Te emléked világít.”

Nézünk meg múzeumunkat, járjunk nyitól szemmel, hisz a föld még annyi ereklyét, történelmi dolgot takar. S. L.-né.

A Légóltalmi Szolgálat munkájáról

A Hatósági Légóltalmi Szolgálat városi vezetősége augusztus 18-án rövid tájékoztatót adott a párt-végrehajtó bizottságoknak, az elmúlt év kiképzési eredményeiről. A légóltalmi parancsnok elmondta, hogy a tanfolyamon résztvettek megismerkedtek a nagyhatású fegyverekkel és azok elleni védekezéssel. — Szükséges — mondotta a továbbiakban — hogy a lakosság minél nagyobb tömege megismerje a korszerű légóltalmat. A tanácskozás szelleme arról tanuskodott, hogy bár a rendelet előír büntető rendelkezést azokkal szemben, akik kivonják magukat a légóltalmi kiképzés alól, mégis feladat az emberek meggyőzése a légóltalmi szükségességéről. E tekintetben igen nagy segítséget nyújthatnak a tömegszervezetek és a Hazafias Népfőnt mozgalom. — Szükségét látjuk annak — mondta a továbbiakban Pápai elvtárs — hogy a párt-végrehajtó bizottság a jövőben rendszeresebben ellenőrizze a kiképzést.

Ezután szó esett arról, hogy Várpalota területén egy év alatt 68 robbantást kellett végrehajtani a lakosság testi épségének megóvása érdekében. A hatósági légóltalmi parancsnok ezután ismertette, hogy a légóltalmi szolgálat ellátását elősegítő felszerelés tárolására kedvezőbb feltételeket kell teremteni. Erősíteni kell az üzemek légóltalmi biztonságát, felül kell vizsgálni a lakó-

házi óvóhelyeket. Ezen a téren is van még tennivaló.

A tanácskozáson résztvevő megyei kiküldött említést tett arról, hogy Várpalotán is megrendezik a légóltalmi kiállítását, helyes, ha kelendő propagandával biztosítjuk ezen a lakosság minél nagyobb számú megjelenését.

A tanácskozáson a városi pártbizottság állást foglalt néhány gyakorlati intézkedés meghozatalára, melyek mind a város, mind az üzemek további biztonságát segítik elő.

Munkavédelmi értekezet

Az elmúlt héten értekezetet tartottak a Péti Kőolajipari Vállalatnál az olajbányászati és ezzel párhuzamos iparágak munkavédelmi felügyelő részére.

Az értekezetlen részt vettek a Vegyipari Szakszervezet, valamint a Bányász Szakszervezet képviselői is. Kértekeztek a féléves munkavédelmi munkát. A Péti Kőolajipari Vállalat az iparágban az első lett, ezen időszak alatt egyetlen baleset sem fordult elő a vállalatnál. Az értekezet után a vállalat küldötti tapasztalatcsere formájában gyárlátogatást tettek, s igen nagy felelősséggel beszéltek az elmúlt félév során bevezetett 18 újításról, amelyeket a többi vállalatoknál is alkalmazni lehet.

Mi újság

az inotai üzemekben?

A November 7 Erőműnél a tartós széntárolási munkák már rég befejeződtek, s e szerint a November 7 Erőmű 60.000 tonna szént tárolt. Igaz, hogy a tartalékolt szént azóta meg kellett bontani, mert a bányáktól beérkező szénmennyiség nem fedezte a napi szükségletet. Így az elmúlt hónap-

ban mintegy 10.000 tonna szént használtak fel a térel tárolt szénmennyiségből. Igérelet kaptak, hogy szeptember 1-ével már nagyobb szénzállományokat kapnak a bányától és bíznak abban, hogy ez nem jelent kiesést télen az üzem menetében.

A November 7 Erőmű szenterén — sokan úgy vélték — felesleges a kocsivontatókötél megépítése, s Diesel-mozdony végzi a kocsik mozgatóját. Kiderült, jó volt az előrelátás, mert a Diesel-mozdony ventilátor hiba miatt bizonyos időre kiesett a termelésből. A kocsivontatókötéllal ez idő alatt ha lassabban is, de győzték a munkát.

Műszaki szempontból most folyik a vízlágyító üzemnél a reaktorok, vagyis a mézstelenítők átalakítása. Erre azért volt szükség, mivel a két vízlágyító egység önállóan működött, s a kavicszűrőre hűtővíz minőségű vizet eresztettek, ami gyors iszapodással járt. Most az átalakítás után 6 egység vizet közös tartályba vezetnek, vagyis egységes minőségűt.

get ad, így a vízlerakódás veszélye is kevesebb.

A vízszolgáltatást az átalakítás ideje alatt is folyamatosan biztosítani kell a vízüzem dolgozóinak a November 7 Erőműnél, ezért a munka huzamosabb ideig tart. Két hete tart az átalakítási munka, amit a víz-üzem TMK-sai végznek és úgy tervezik, szeptember közepe táján a munkákat befejezik.

Az Április 4 Gépgyár kirendeltségének feladata a November 7 Erőműnél lassan lejár. December 31-ig maradnak itt csupán, a szerezési létszám 49 főre csökkent. Ez idő alatt elvégzik a III-as, valamint a II-es és a VI-os kazán revízióját. E nagy munkák mellett kisebb javításokat végeznek a vagonbuktánál, a kultúrotthon műszaki felszerelésénél stb. Utána az ország más területére mennek, újabb erőműveket építeni.

Jól sikerült az Inotai Alumíniumkohó kultúrcsoportjának első bemutatója, melyet augusztus 20-án, saját kultúrotthonukban adtak elő. Két és fél órák kacagtató műsorukat tapsal kísérte a hálás közönség. A műsorban szerepeltek színdarabok, valamint három egyfelvonásos mű-

sor is. További terveik, hogy ezzel az előadással ellátogatnak a tiszti-klubba, Litérre, Szabadbattyánba és Peremartonba is. Ugy érzik, most már minden feltétele megvan annak, hogy a kohó kultúrcsoportja sikeresen dolgozzon.

Sajnos az Inotai Alumíniumkohóból most sem adhatunk győzelmi jelentést. Bármilyen nagy az igyekezete a kohó műszaki vezetőinek, dolgozóinak, augusztus 27-ig bezárólag 160 tonna adósságot gyűjtöttek. A napi tervek teljesítésében van ugyan javulás, de még mindig nem rendszeres a tervek teljesítése.

A kohó üntődéje a hővégi napokat éli. Sikeresül teljesíteniük a készárú tervet, mellyel folyamatosan halad az elszállítás is. Előreláthatólag ebben a hónapban is 103 százalék felett lesz a készárú terv teljesítése. Változás van a technológiai fegyelem betartásánál. Lassan-lassan visszatér régi jó szokásuk, hogy üzemük oly tiszta le-

gyen, mint a patika. S ebben igen nagy része van az üntődében dolgozó pártcsoportnak. A sokszor értekezletnek, a dolgozókkal való foglalkozásnak tehát meg lett az eredménye, mer: sikerült összekovácsolni azt a kollektívát, ahol a legnehezebb munkát is megoldják, s a nagyobb felkészültséggel járó feladatokat elvégzik.